

NIEUWE GEOGRAFISCHE LIJNEN IN DE WERELD

De bevrijding van China, de geopende weg voor dictator Mao Zedong

Aan de vooravond van de Eerste Wereldoorlog valt het keizerrijk China; in 1911 wordt de (laatste) keizer afgezet, een jaar later gevolgd door het opzetten van de Republiek China. Deze machtswissel betekent echter niet een periode van nationale rust en harmonie. Vele conflicten, waarbij militairen de macht naar zich toetrekken, leiden tot een onrustige periode. Uiteindelijk worden de hoge militaire bonzen de kop ingedrukt, uitmondend in een burgeroorlog tussen communisten en nationalisten. Wanneer Japan in 1937 China binnenvalt, beslissen de twee grote Chinese strijdende partijen hun woedende (burger)oorlog te staken; ze dienen thans gezamenlijk tegen een gemeenschappelijke vijand te strijden: het machtige en verwoestende keizerrijk Japan.

De Tweede Chinees-Japanse Oorlog

Het keizerrijk Japan, sterk nationalistisch en expansionistisch van aard, richt tijdens het interbellum zijn pijlen op de buurlanden. In 1937 steekt het Japanse leger de Japanse Zee over en valt Mantsjoerije binnen. Met deze agressieve daad start de Tweede Chinees-Japanse Oorlog.

Dit conflict zal deel uitmaken van de Tweede Wereldoorlog in het Verre Oosten. Vanuit Mantsjoerije, waar reeds in het verleden door grootmachten Japan, China en Rusland voor gestreden werd, rukt het Japanse leger op naar Peking en zo de rest van China. Grote delen van Oost-China zullen onder Japanse bezetting en heerschappij vallen.

De vanaf 1937 aanvallende Japanners zullen de Chinese communisten en nationalisten – die reeds vanaf 1928 onderling een strijd uitvechten – er toe dwingen een (tijdelijke) wapenstilstand in acht te nemen.

De 'Verkrachting van Nanking' ligt tot op heden nog heel gevoelig in China.

© Alle rechten voorbehouden

Het agressieve Japan

Het veroveringszuchtige Japan is uiterst agressief. Het voert tijdens zijn veroveringsoptochten het 'drie-in-één-beleid'. De Japanse soldaten slaan aan het plunderen, ze vermoorden burgers en branden alles op hun weg plat. Eveneens worden vrouwen, soms

massaal, verkracht. Tot op heden ligt deze periode, in China herdacht als de 'Verkrachting van Nanking', nog heel gevoelig. Ten gevolge van de vele door het Chinese leger geleden verliezen dient het zich terug te trekken, mogelijkheid gevend aan de Japanse overheerser de (vazal)staat Japans-China op te richte

Mantsjoerije, voorheen bezet door Japan, grenst in het oosten aan Noord-Korea.

De Koreaanse Oorlog in een notendop:

In 1945 bevrijden de Sovjets het Koreaanse schiereiland van de Japanse overheersing via het noorden. De Verenigde Staten verschijnen pas later via het zuiden op het toneel. De communistische Sovjets steunen Kim Il-sung, een Koreaanse marxist, om president van het land te worden. De VSA daarentegen steunen Syngman Rhee, die in het zuiden een corrupt, anticommunistisch regime handhaaft. Op 25 juni 1950 vallen de communistische troepen het zuiden van Korea binnen. De USSR en China steunen het communistische noorden en de VSA (met een VN-mandaat) steunen op hun beurt het zuiden. Velen vrezen een derde wereldoorlog, maar na kerende kansen staken de legers de strijd op 27 juli 1953. Een officieel vredesverdrag werd tot op heden nog niet ondertekend en de twee regimes (communistisch in het noorden en kapitalistisch in het zuiden) ontwikkelen zich in een constante vijandigheid tegenover elkaar. Wanneer begin jaren 1990 China de steun vermindert en de USSR stopt met bestaan, besluit het Noord-Koreaanse regime een atoomwapenprogramma te starten om te overleven. Op 9 oktober 2006 realiseert Noord-Korea zijn eerste geslaagde atoomwapentest.

ten. Deze "autonome" staat op het Chinese vasteland, met Nanking als hoofdstad, wordt bestuurd door een pro-Japanse collaborerende Chinese regering. Buitenlandse hulp van de Amerikanen – en de Russen in mindere mate – komt er na de Japanse aanval op de Amerikaanse basis Pearl Harbor in december 1941. Het Amerikaanse leger biedt voornamelijk militair-logistieke hulp aan door het Chinese leger van wapens te voorzien. Een echt Chinees offensief tegen de Japanse overmacht komt er pas na de overgave van keizer Showa (Hirohito) tijdens de zomer van 1945.

De ascendentie van Mao Zedong

China mag dan wel in 1945 officieel bevrijd zijn, toch kan moeilijk over een vreedzame naoorlogse periode gesproken worden. Ook al eist de Tweede Wereldoorlog in China meer dan 15 miljoen mensenlevens, toch leidt dit niet tot een periode van inkeer. De burgeroorlog tussen de Chinese communisten en nationalist, die gestaakt werd in 1937 bij de Japanse invasie, hervat net na de geleden wereldoorlog. Na opeenvolgende verliezen beginnen de Chinese communisten toch stilaan de overhand te krijgen. In

1949 behaalt de communistische leider Mao Zedong de overwinning op de nationalist. Mao proclameert de Volksrepubliek China (CCP) waarvan hij tot aan zijn dood, in 1976, de leider zal blijven. Met het verjagen van een bezettende keizerlijke alleenheerser, is de smaak van bevrijding maar van korte duur voor miljoenen mensen! ■

Johan Puttemans
Pedagogisch coördinator
Vzw Auschwitz in Gedachtenis

Naam en voornaam

Klas / Vak

Beantwoord, in klasverband of als huistaak, volgende vragen door gebruik te maken van het Internet:

- Hoewel de gevechten sinds 1953 gestopt zijn, zijn Noord- en Zuid-Korea anno 2020 nog steeds officieel in oorlog met elkaar. Neem je geschiedenisatlas en maak een lijst van de conflicten die meer dan 10 jaar duurden.

- Google de ontmoeting van Donald Trump (VSA) en Kim Jong-un (Noord-Korea) op 12 juni 2018. Wat heeft deze concreet opgebracht? Som de conclusies op.

- Vergelijk het communistische regime in China en dat van Noord-Korea. Som gelijkenissen en verschillen op.

Opmerkingen leerkracht

SPOREN VAN HERINNERING

is een driemaandelijks uitgave van
vzw Auschwitz in Gedachtenis

www.auschwitz.be